

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ДӘУЛӘТ СОВЕТЫ
КАРАРЫ

«Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы Законна үзгәрешләр кертү хакында» 172-7 номерлы Татарстан Республикасы законы проекты турында

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан кертелгән «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы Законна үзгәрешләр кертү хакында» 172-7 номерлы Татарстан Республикасы законы проекты беренче укылышта кабул итәргә.

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы Рәисе
вазыйфаларын башкаручы

М.Г. Әхмәтов

Казан шәһәре
2026 елның 15 апреле
№ 620-VII ДС

**«Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында»
Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында**

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗАКОНЫ**

1 статья

«Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелдәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (2015 елның 2 июлдәге 51-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә) (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2005, № 4 (I өлеш); 2015, № 7 (I өлеш), № 10 (I өлеш); 2016, № 7 – 8; Татарстан Республикасы законнары жыелмасы, 2018, № 38 (I өлеш), № 92 (I өлеш); 2019, № 19 (I өлеш), № 40 (I өлеш); 2020, № 1 (I өлеш); 2021, № 20 (I өлеш), № 93 (I өлеш); 2023, № 3 (I өлеш), № 27 (I өлеш), № 48 (I өлеш), № 96 (I өлеш); 2025, № 29 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә:

1) 3 статьяның 3 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 10¹ пунктны өстәргә:

«10¹) Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендә вәкаләтле органы тарафыннан ачыкланган мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен раслау тәртибен билгеләү;»

2) 4 статьяның 2 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 9⁹ һәм 9¹⁰ пунктларны өстәргә:
«9⁹) ачыкланган мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен раслау;

9¹⁰) региональ эһәмияттәге мәдәни мирас объектларына һәм жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни мирас объектларына карата «Торак өлкәсендә идарә итүне үстерүгә һәм аның нәтижәләлеген арттыруга ярдәм итү турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2015 елның 13 июлдәге 225-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрақларда торак төзелешенә бердәм мәгълүмат системасына белешмәләр кертү;»

3) 14 статьяның 1 өлешендәге беренче абзацында «шул исәптән мәдәни мирас объектларын саклауның берләштерелгән зонасын» сүзләрен «шул исәптән мәдәни мирас объектларының бердәй саклау зонасын, төзелеш һәм хужалык эшчәнлеген җайга салуның бердәй зонасын һәм саклана торган табигать ландшафтының бердәй зонасын (алга таба - мәдәни мирас объектларын саклауның берләштерелгән зонасын)» сүзләренә алмаштырырга.

2 статья

1. Әлеге Закон, әлеге Законның 1 статьясындагы 2 пунктының өченче абзацыннан тыш, рәсми басылып чыккан көненән үз көченә керә.

2. Әлеге Законның 1 статьясындагы 2 пунктының өченче абзацы 2026 елның 1 июненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Рәисе

**«Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында»
Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр керту хакында»
Татарстан Республикасы закон проектына
АҢЛАТМА**

Закон проекты «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелдәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (алга таба – 60-ТРЗ номерлы Закон) нигезләмәләренә федераль законнарға туры килүен тәмин итүгә юнәлдерелгән.

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләр) турында» Федераль законга һәм «Торак өлкәсендә идарә итүне үстерүгә һәм аның нәтижәләгән арттыруга ярдәм итү турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» Федераль законның 2 һәм 5² статьяларына үзгәрешләр керту турында» 2025 елның 17 ноябрдәге 422-ФЗ номерлы Федераль закон белән Россия Федерациясе субъектының дәүләт хакимияте органнарына мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендә өстәмә вәкаләтләр бирү өлкәсендә үзгәрешләр кертелгән.

Күрсәтелгән органнарның вәкаләтләренә 2026 елның 1 июненнән региональ әһәмиятгә мәдәни мирас объектларына һәм жирле (муниципаль) әһәмиятгә мәдәни мирас объектларына карата «Торак өлкәсендә идарә итүне үстерүгә һәм аның нәтижәләгән арттыруга ярдәм итү турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2015 елның 13 июлендәге 225-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда торак төзелешенә бердәм мәгълүмат системасына белешмәләр керту кертелде. Закон проектында 60-ТРЗ номерлы Законына төзәтмә рәвешендәге үзгәрешләр керту карала.

Моннан тыш, «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләр) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба – Федераль закон) 31 статьясы белән ачыкланган мәдәни мирас объекты территориясе чикләре Россия Федерациясе субъектының мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендә вәкаләтле башкарма органы акты белән Россия Федерациясе субъекты законнарында билгеләнгән тәртиптә раслана дип билгеләнгән.

Федераль законның 34 статьясы нигезендә «мәдәни мирас объектларын саклауның берләштерелгән зонасы» терминны «мәдәни мирас объектларының бердәй саклау зонасы, төзелеш һәм хужалык эшчәнлеген жайга салуның бердәй зонасы һәм саклана торган табигать ландшафтының бердәй зонасы» төшенчәсенә кыскартылмасы булып тора. Закон проектында 60-ТРЗ номерлы Законына тиешле төгәлләштерү керту карала.

«Татарстан Республикасының «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр керту хакында» Татарстан Республикасы закон проекты Хокук мәсьәләләре буенча ведомствора координация комитеты тарафыннан каралган һәм хупланган (2026 елның 31 мартындагы 2 нче номерлы Беркетмә).

**«Татарстан Республикасында мэдәни мирас объектлары турында»
Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында»
Татарстан Республикасы законнын кабул итүгә бәйле рәвештә
үз көчен югалткан дип танылырга, туктатылып торырга, үзгәрешләр
кертелергә яки кабул ителергә тиешле Татарстан Республикасы законнары
һәм башка норматив хокукый актлары
ИСЕМЛЕГЕ**

«Татарстан Республикасында мэдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы законнын кабул итү Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасының Мэдәни мирас объектларын саклау комитеты мәсьәләләре» 2018 елның 12 июлендәге 565 номерлы карарына үзгәрешләр кертүне, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең мэдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан ачыкланган мэдәни мирас объекты территориясә чикләрен раслау тәртибен билгеләү турында карар чыгаруын таләп итә.

**«Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында»
Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында»
Татарстан Республикасы закон проектын
ФИНАНС-ИКЪТИСАДЫЙ НИГЕЗЛӘУ**

«Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы законнын кабул итү Татарстан Республикасы бюджетыннан каплана торган өстәмә чыгымнар таләп итми.